

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Secunda. De Ubi, & Situ Septimo, & Octavo Prædicamento.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

mutabilitatem suam est incapax omnis novæ formæ. Ad tertium Dubium.

VII. **Dico 3.** Inter Causam secundam, & ejus effectum in creatis, semper intercedit aliqua actio, à qua dicitur formaliter producere suum effectum. Est communis contra Nominales. Probatur, quia non potest dari denominatio realis absq; causâ reali, à qua proveniat, sed denominatio actu causantis vel producentis & agentis est denominatio realis; ergò debet dari aliqua causa, unde proveniat, sed absq; aliquo intermedio, inter ignem & calorem productum non datur ulla causa, unde oriretur illa denominatio agentis in igne; ergò datur aliquid intermedium. Probatur mi. quia illa denominatio non provenit ab ipso igne, nec à calore, nec ab utroq; solo, nec ab utroq; simul, ergò, quia omnia illa possunt esse absq; illâ denominatione; ergò. Confirmatur, quia impossibile est in creatis transire de novo à contradictorio in contradictorium absq; mutatione extrinsecâ vel intrinsecâ.

VIII. **Passio** Ut constituit hoc prædicamentum, sumitur pro respectu opposito actioni subjectivè residente in passio, sicut actio in agente; unde eam Scotus in 4. d. 13. definit, quòd sit respectus passivi ad agens, seu transmutati ad transmutans. Cum autem actio & passio sint relationes mutue, quæritur, cur passio distinctum prædicamentum constituat? quia relativa mutua ordinariè in eodem prædicamento collocantur; Tartaretus dicit hoc tantum esse verum de relationibus intrinsecis advenientibus, non verò de relationibus extrinsecis advenientibus, contra tamen facit, quòd ubi activum & passivum sint relationes extrinsecis advenientes, & tamen ponantur in eodem prædicamento, quare dicendum puto, quòd quandoquidem hæc divisio est artificialitè inventa, pro faciliori captu ad evitandam confusionem, duo prædicamenta constituere, & fortè etiam, quia reliqua quatuor non participant propriam rationem actionis & passionis.

QUÆSTIO II.

De Ubi & Situ VII. & VIII. Prædicamento.

Hic pauca de Ubi dicam, quia ejus generis tractio prout supra insinuavi ad Physicam spectat. Notandum est ergò, quòd ubi de quo hic est sermo sit illud, per quod formalitè aliquid est in loco, & ideo dividitur in ubi activum & passivum, seu in extrinsecum & intrinsecum; ubi activum, seu extrinsecum est respectus fundatus in re ambiente, locante, & ubicante, & terminatus ad rem ubicatam, locatam, & ambitam; Passivum e contra est respectus fundatus in re ubicatâ, locatâ, & ambitâ, & terminatus ad rem ubicantem, locantem, & ambientem. Ubi adhuc potest dividi in ubi naturale, quòd exigit res, & violentum, à quo aueritur, ac neutrum ad quod se habet indifferenter, nec exigendo, nec recusando. Utrumq; in definitivum & circumscriptivum; definitivum propriè loquendo est à quo res habet esse in aliquo loco cum penetrabilitate, non expellendo

F. Amadi Hermann Logica.

aliud ab eodem loco, sive res sic ubicata habeat partes extra partes in loco, sive non habeat. Ubi circumscriptivum est à quo res habet esse in loco cum impenetrabilitate, expellendo alia ab eodem loco. His suppositis quæritur in quo nam consistat ubi? ad quod

Dico I. Ubi consistit in respectu extrinsecus adveniente, subjectato in re locatâ & terminatâ ad locum. Ita Doctor 2. d. 2. q. 6. Probatur primò directè: Quia omnis actio nova & realis debet habere terminum novum & realem, per ipsam ab agente productum, sed Titius, verbi gratiâ, ponitur in loco per veram actionem realem; ergò per illam aliquid de novo producitur, ratione cujus dicatur jam locatus & ante non, sed non est aliud assignabile, nisi respectus realis & extrinsecus adveniens, ergò. Probatur secundò: si non esset respectus realis extrinsecus adveniens, esset fortè denominatio aliqua extrinseca; sed in eâ non consistit; ergò in illo respectu; ma. est advers. Probatur mi. Quia potest esse locus & res locata in rerum naturâ, absq; eo, quòd res locata sit in illo loco, denominetur ab eo, ergò res illa non habet esse in loco, per denominationem extrinsecam; probatur consequentia, quia locus præcisè determinat rem loca tam ad esse in loco.

Dices I. Locum determinari ad dandam denominationem, locata per actionem causæ efficientis, sed Contra ex hæc ipsâ responsione sequitur, quòd sit actio nova, quando ponitur res in loco, sed non potest esse actio nova, quin per eam aliquid de novo producat, ergò debet aliquid fieri de novo per actionem locantem, illud autem debet esse vel in loco vel in locato, & sic non desumetur tantum denominatio extrinsecâ præcisè à loco.

Dices 2. Quando res ponitur formalitè in loco, accipit solam indistantiam ipsius ab hoc loco. Sed Contra: Illa indistantia vel consistit in aliquo positivo, vel tantum negativo; si primum, cur idem non potest dici de ubi si secundum; ergò dabitur negatio negationis. Deindè impossibile est, quòd per motum realem ponatur per se primò negatio. Sed adhuc magis principalitè

Dices 3. Potest aliquis habere ubi reale intrinsecum sine ullo respectu reali; ergò. Probatur ant. si solus unicus angelus existeret, & nullus locus esset, sed essent tantum spatia imaginaria, in hoc casu posset terminare actionem realem locomotivam, posset enim à Deo transferri de unâ parte spatii imaginarii ad alteram partem, ita ut si crearetur mundus, sicut defacto est, Angelus ille haberet locum suum Cistercii, verbi gratiâ, cum præsupponatur, quòd prius haberet locum suum Alsiti, sed tunc haberet ubi intrinsecum, ergò. Pro solutione hujus difficultatis Notandum ex Maestro: duplex adhuc esse ubi, unum locale, alterum præsentiale; locale attenditur in ordine ad locum, qui est terminus ejus; præsentiale verò attenditur in ordine ad partes diversas, non quidem formales, sed virtuales substantiæ divinæ ubiq; diffusæ, cum enim hæc sit virtualitè

II. Ubi est realis respectus extrinsecus adveniens.

VI.

III.

tèr divisibilis, habet consequenter virtutem terminandi diversas præsentias, ut patet ex Scoto 1. d. 2. q. 7. dicitur autem hoc ubi præsentiale simpliciter, & non locale, quia divina substantia non est locus corporum; nunc R. cum Maestro: Angelum in tali casu habiturum suum ubi intrinsecum præsentiale tantum, & non locale, & per illam translationem de spatio in spatium imaginarium acquirere præsentias, quæ pro termino respicerent diversas partes virtuales divinæ substantiæ, per spatium imaginarium ubiq; diffusa.

IV.

Situs, seu positio dupliciter accipitur.

Pro Altera parte tituli Advertendum, quod situs alio nomine à Scoto 4. d. 10. q. 1. n. 14. 15. & 16. vocetur *positio*, quæ dupliciter potest considerari; una positio est dispositio partium alicujus rei inter se, ita quod hæc pars determinatè uniatur illi parti, & non alteri, & quod utraq; sit extra alteram entitativè, verbi gratiâ, ut caput uniatur collo, & non pedibus, & dispositio coincidit cum extensione entitativâ, de qua supra, quam dispositionem potest res habere, esto, sit extra omnem locum, ut si esset aliquis in spatio imaginario, vel in loco indivisibili, ut est corpus Christi in Eucharistiâ. Alia positio est dispositio partium, quæ hoc prædicamentum constituit, in qua non attenditur dispositio secundum se tantum, sed etiam in ordine ad locum, ita ut si res poneretur in loco, secundum hanc positionem, possent dici stare, sedere, ambulare, decumbere; quod autem hæc duæ positiones inter se distinguantur, patet ex eo, quia una potest mutari non mutatâ alterâ, nam prima semper manet, quamdiu manent partes inter se unitæ; secunda verò potest mutari, verbi gratiâ, statio in sessionem & e contra, item quia Christus habet primam & non habet secundam in Eucharistiâ. Hoc præmissis & præexplicatis.

V.

Describitur situs.

Dico 2. Bene describitur situs, ut hoc constituit prædicamentum, quod sit ea dispositio partium in ordine ad se, ratione, cujus si res ponatur in loco, dicitur sedere, vel stare, quæ dispositio est respectu extrinsecus adveniens.

Probatum prima pars: Quia per illud bene aliquid explicatur, per quod describitur & exprimitur ejus natura, & ab omni alio distinguitur, sed per hanc descriptionem bene ab omni alio distinguitur, & explicatur ejus natura, quia est aliquid reponibile in prædicamento; ergo probatur mi. quia si non distingueretur ab omni alio, maxime non distingueretur ab ubi, sed ab ubi distinguitur, ergo. Probatum mi. Quia Christus Dominus in Eucharistiâ habet ubi, & non habet situm; Item, quia remanente eodem situ potest variari ubi, verbi gratiâ, in ambulante, in stante, sedentève super navim &c. Deniq; res spirituales habent ubi, & tamen non habent situm.

Probatum secunda pars: Quia non est absolutum dicens respectum transcendentalem, nec denominatio extrinseca, ut patet ex dictis, ergo.

VI.

Dices: Eadem potest esse dispositio partium in ordine ad se, dum jacet aliquis, & dum stat; ergo situs non consistit in tali ordine par-

tium. R. dist. consequens, prout est quid distinctum, à prædicamento ubi, nego consequentiam, prout dicit etiam respectum ubi consequentiam. Ut autem hæc distinctio melius percipiatur, advertendum situm posse capi pro formâ illâ, à qua res habet esse sedens, vel stans in loco, & sic includit ipsum ubi, & non potest variari, nisi varietur etiam ipsum ubi, & e contra; Alio modo potest sumisus pro illâ dispositione partium præcisè, quæ in priori situ includitur formalitèr, vel materialitèr, quæque est indifferens ad hunc, vel illum locum, & hoc modo sumptus non includit ipsum ubi ullo modo. Hinc collige, situm ab ubi per hoc distingui, quod ubi sit respectus totalis rei locatæ ad superficiem locantem, & e contra, unde potest mutari situs, qui est respectus determinatæ partis locati ad determinatam partem loci, & e contra, non variato ubi: ut si aqua agitetur in vase, semper eundem retinebit locum, non tamen eundem situm; itaq; situs est modus quidam ubi, quia ubi dicit absolute præsentiam rei in loco; situs verò specificat modum præsentiae, sic vel sic stans, verbi gratiâ, vel sedendo, quod sufficit ad distinctionem illorum.

QUÆSTIO III.

De Prædicamento Quantitatis & Habitus IX. & X. Categoria.

Cum res non solum dicatur in loco, verum etiam in tempore hoc vel illo, hodie vel heri, sic quemadmodum per ubi constituitur res in loco, & est particulare prædicamentum, ita etiam per quando res constituitur esse in tempore, quod est etiam particulare prædicamentum Quantitatis, seu quando in concreto. Tempus autem est duplex, aliud enim est intrinsecum, & nihil aliud est, quam ipsa duratio, per quam res se ipsa durat quocunq; extrinseco mensurante ablato; extrinsecum est, quod comparatur ad mensuram motus primi mobilis, quod etiam hoc prædicamentum constituit, de quo

Dico 1. Quando est respectus extrinsecus adveniens, subiectus in re existente, & terminatus ad rem cui coexistit. Patet, quia non potest intelligi, nisi per modum respectus & non præsupponit aliquid ex parte fundamenti & termini, ad quod sequatur, præter actionem, quâ producit, quæ actio non necessariò inexistit fundamento & termino, ergo

Dices: Quando necessariò sequitur, posito fundamento & termino simul existentibus, ergo est tam intrinsecus adveniens, sicut similitudo. R. negando ant. quia ipsum quando est ratio formalis ponens extrema simul, & ideo non potest sequi ad extrema simul posita. Vel concedatur ant. & negetur consequentia, disparitas est, quod ipsa similitudo non constituat extrema simul existentia, sed præsupponat illud, per quod constituentur, & eo posito, necessariò sequitur coexistentia nihil præsupponit ex parte extremorum, ratione cujus sequeretur necessariò. Cætera & plura in Physicâ.

Habitus